

7. Івлієва О.М. Критеріально-орієнтоване тестування в системі формування професійної готовності вчителя початкових класів: автореф.дис. ...канд.пед.наук: спец.13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти»/О.М.Івлієва. – Ізмаїл, 2001. – 33 с.
8. Ліненко А.Ф. Готовність майбутніх вчителів до педагогічної діяльності / А.Ф.Ліненко//Педагогіка і психологія. – 1995. - №1. – С. 125 – 133.

О.В.Катрук,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Брилін Е.Б.

МИСТЕЦТВО ХОРЕОГРАФІЇ У СИСТЕМІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Постановка проблеми. Естетичне виховання молодших школярів, формування їхньої естетичної культури є одне з найважливіших завдань нової української школи. Мистецтво хореографії відіграє значну роль у естетичному вихованні учнів і спрямоване на інтерпретацію та створення танцювальних творів, через які проявляються і розвиваються: емоційно-почуттєва, психофізична, когнітивна та креативна сфери підростаючого покоління – дітей та юнацтва.

У Національній доктрині розвитку освіти України ХХІ століття, у Державній комплексній програмі естетичного виховання зазначається, що саме в системі освіти цілеспрямовано, послідовно й ефективно здійснюється естетичне виховання дитини, яка здатна сприймати, розуміти та використовувати художньо-естетичні цінності в житті та мистецтві.

Ураховуючи незаперечну цінність існуючих здобутків учених, зазначимо, що проблема естетичного виховання учнів загальноосвітніх закладів засобами хореографічного мистецтва достатньо висвітлена в науковій літературі. У зв'язку з цим виникає необхідність подальшого вивчення естетично-виховних можливостей хореографічного мистецтва, визначення його сутності, виявлення компонентів естетичної вихованості в процесі хореографічної діяльності, а також теоретичного обґрунтування педагогічних умов та розробки методичних рекомендацій щодо успішного вирішення проблеми естетичного виховання школярів засобами хореографії.

З перших занять у хореографічному колективі, школяр занурюється в атмосферу вдумливого піклування про естетичну красу мистецтва рухів. Танець – одна з найважливіших форм вираження людських почуттів. Поряд з іншими видами мистецтва він займає велике місце у культурі й житті кожного народу.

Мета статті полягає у висвітленні основних аспектів розвитку молодших школярів засобами хореографічного мистецтва. Педагогічний досвід засвідчує, підвищення рівня естетичного виховання особистості школярів залежить від його зацікавленості хореографічною творчою діяльністю, емоційною насиченістю, самореалізацією в процесі освоєння вмінь та навичок мистецтва. «Так само, як віками створювали всі народи світу свої пісенні багатства, створювали вони й багатства танцювальні», – писав Д. Кабалевський, розповідаючи про чарівний світ музики і танцю. [1. с.30].

Необхідно зазначити, що танцювальне мистецтво, передбачає культуро-доцільність, розкриття дитячої творчості. З огляду на це особливого значення набуває ознайомлення дітей з народним танцем, плодом народної творчості, уособленням його смаків і вподобань, дзеркалом національних особливостей культури.

Виклад основного матеріалу. Уявлення про суть естетичного виховання, його завдання, цілі змінювалися починаючи з часів Платона і Арістотеля і до наших днів. Ці зміни в філософських поглядах були обумовлені розвитком естетики як науки, об'єктом якої є прекрасне. Ця категорія покладена в основу сучасної системи естетичного виховання.

Проблема естетичного виховання має багатовікову історію. Яка привертала увагу видатних філософів, педагогів і психологів. Видатний вітчизняний педагог В.О. Сухомлинський у праці «Павлівська середня школа» писав: «Ми з перших років шкільного виховання навчаємо дітей розуміти красу навколишнього світу, природи, суспільних відносин. ...Завдання школи полягає в тому, щоб почуття прекрасного, краса, створені за багатовікову історію, перетворилися на естетичну культуру особистості...» [3. с. 28].

Основні завдання естетичного виховання полягають у формуванні здатності сприймати прекрасне навколишнього середовища і мистецтва, розвитку естетичних почуттів, суджень, смаків, умінь, творчих здібностей, а також створення прекрасного в житті та художній творчості.

Мистецтво хореографії є одним із видів діяльності, в процесі якого розвивається художньо-образне мислення емоцій та почуттів, формується система знань, умінь і навичок, виховується здатність сприймати, інтерпретувати та творити. Танцювальне мистецтво завжди займає в житті людини важливе місце. Як свідчить історія наскальних малюнків, створених кілька тисяч років тому, зустрічаються зображення танцюючих людей. Танець виражає почуття, виражені в русі і жесті, які відповідають відповідному ритму або музиці.

Ученими підкреслюється, що за допомогою рухів дитина пізнає світ: рухаючись під музику, вона вчиться повнішому її сприйманню, завдяки чому отримує певні враження від музичних творів. За таких умов у дітей розвивається загальна музичність, творча уява, спеціальні здібності музично-рухового виконавства, поступово формується художній смак. Активно розробляються питання методики хореографії науковцями Г. Березовою, Л. Бондаренко, А. Таракановою роботи як засобу естетичного виховання дітей у позашкільних освітніх закладах.

У теперішній час хореографічне мистецтво об'єднує різні види та жанри танцю: класичний, народний, бальний, історичний, побутовий, естрадний, сучасний, засобами яких передається зміст хореографічних композицій. Особливість хореографічного мистецтва полягає в тому, що танцювальний образ виявляється і розкривається засобами музично-організованих рухів, які підбираються і використовуються відповідно до музичного характеру та змістовного наповнення хореографічного твору. Тому виконання танцювальних композицій потребує від дітей сформованих відповідних знань, умінь, навичок, розвинених емоцій та почуттів, активного та творчого мислення в усвідомленні художнього змісту.

Танець виступає засобом духовного освоєння дійсності, пізнання прекрасного, залучення підрастаючого покоління до скарбниці народної творчості. Метою хореографічної роботи і є виховання в учнів важливих духовних якостей, усвідомлюючи пам'ятати, що танець як мистецька дія не може бути безідейним, бо він, як і інші види мистецтва, сприяє формуванню світоглядних установок.

Мистецтво хореографії виступає стимулом для розвитку власних творчих здібностей та багато в чому визначає той чи інший рівень духовного спілкування особистісних взаємовідношень з ровесниками, близькими, друзями.

О. Мартиненко у наукових працях зазначає, що хореографічна діяльність дитини буде успішною, якщо ґрунтуватиметься на таких педагогічних умовах: формуванні мотиваційної сфери, розвитку усвідомленого ставлення до мети діяльності, створення сприятливої атмосфери оволодіння різноманітними руховими діями, як складовими елементами змісту танцю. В основі хореографічної діяльності знаходиться виконання рухових дій, засобами яких розкривається внутрішній світ дитини, її емоції та відчуття [2. с. 188].

Освоюючи мистецтво хореографії, пам'ятати настанови В. Сухомлинського: «Передусім дбайте про те, щоб рука стала для підлітка тонким, віртуозним інструментом праці, зв'язаним тисячами ниток з мозком. Свідоме і вміле керування рухами свого тіла починається з керування рукою, із зворотного впливу руки на мозок, завдяки якому виробляється пластичність, чутливість, взаємодія систем: рука – мозок, тіло – мозок, праця – мозок» [4. с. 253].

Естетичному вихованню дітей, розвитку їх обдарувань й талантів сприяють художні, творчі імпровізації, створення танцювальних комбінацій, етюдів, тощо. Робота над етюдами розпочинається з простих завдань, де діти навчають бачити, милуватися, усвідомлювати красу людини, її тіла, рухів, а також слухати і відчувати гармонійне поєднання. На основі музичного твору чи пісні, розкривається зміст етуду, обговорюється ряд танцювальних рухів, пропонуються вихованцям придумати сюжет імпровізації танцю.

Ознайомлюючи дітей з танцем, педагог розв'язує наступні завдання:

- виховання гуманістичних якостей, естетичних поглядів та смаків, любові до танцю і усього прекрасного, вироблення умінь примножувати культурно-мистецьке надбання українського народу та народів світу;
- утвердження здорового способу життя, повноцінного фізичного розвитку особистості, гармонії тіла і духа;
- формування гармонійно розвиненої, духовно збагаченої особистості;
- розширення загального кругозору дитини;
- формування інтересів до хореографічного мистецтва, виявлення і розвиток творчих здібностей та нахилів;
- виховання любові до праці та самовдосконалення.

Таким чином завдання педагога полягає виховати здатність у дитини насолоджуватися мистецтвом, розвивати естетичні потреби, інтереси, естетичні смаки та ідеали.

Висновки. Мистецтво хореографії розглядається як середовище, в якому відбувається цілісне естетичне виховання учнів початкових класів загальноосвітніх закладів. Тобто в ході хореографічних занять, через цікаві, посильні дії, відбувається розвиток когнітивної, емоційно-почуттєвої, психофізичної, творчої сфери особистості дитини. Для сучасного школяра спілкування з мистецтвом стає нормою життя. Здатність розуміти, відчувати прекрасне є не тільки певним критерієм, показником рівня розвитку учня.

Література

1. Д. Кобалевський /Про трьох китів та інші цікаві речі/. Київ. "Музична Україна" 1973 р.- с.176
2. Мартиненко О.В. /Педагогічні умови формування хореографічних умінь дітей 5–6 років в дошкільних установах/ Бердянський держ. педагогічний ун-т. – Бердянськ, 2005. – 246 с.
3. Сухомлинський В.О. /Вибрані твори п'яти томах.Т4/ К.: 1977 – с.629
4. Сухомлинський В.О. / Вибрані твори в п'яти томах. Т1/ К.: Радянська школа, 1976 – с.641